

„העיתונאי המצרי האגדי, שאי־דגן לפני

20 שנה את הבריחה ההמונית מכלא

שאטה, התקשר בקאהיר עם אורי אבנרי

ראש־המשלה, ואם יש צורך — אל הי נשיא עצמו, הניחו לו להיכנס.

לא

מונקי-ביזנס

מה הוא עושה עכשיו?
„אני עוסק בביזנס“, אמר בצורה סתמית, ובחיוך מהיר: „באמת ביזנס, לא מונקי־ביזנס!“

נראה כי הוא מצליח, כי בהמשך פגישותינו נסתבר לי כי הוא חי ברמה בלתי רגילה במצריים. המרצט שלו חדש ומב־ריק („אני מחליף אותו כל שנתיים!“). הוא גר בדירה משלה בבית משותף מהיר דר, בפרבר־היוקרה של קאהיר, אלימהדי, לבית שתי מעליות. אשתו, אמריקאית ממוצא ספרדי, בתה של רוזנה, שהתה אותה עת באמריקה.

הוא מדבר היטב, באנגלית מצויינת וב־

ה טרפון צינצץ בחדרי במנה־האוס. הרמתי את השפופרת בעודי אחוז תרדמה.

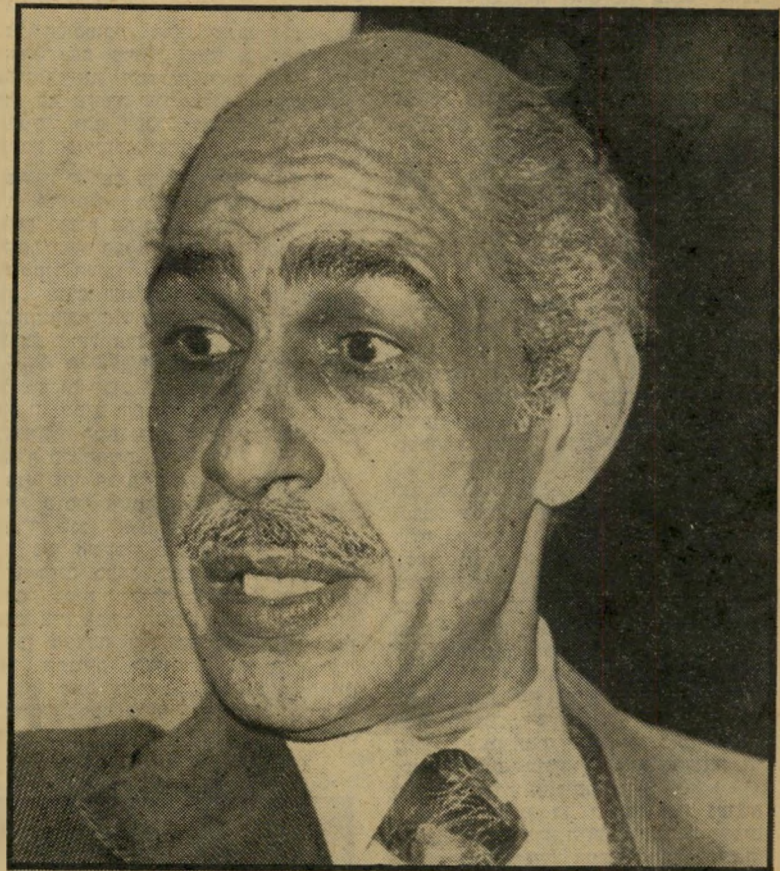
שעה קלה לפני כן חזרתי ממסיבת העיתונאים המדכאת באיסמאעיליה. קמנו בחמש בבוקר, נסענו שלוש שעות הלוח, שלוש שעות חזור, הייתי הרוג. שקעתי בשינה עמוקה.

„זהו אחמד עותמן“, אמר קול ערבי בשפופרת.

אחמד עותמן? מוזי הרדום נזכר כי יום לפני כן, לייד הווילה של אנוואר אלי־סאדאת באיסמאעיליה, הציגו אותי לפני אחד האנשים החשובים ביותר במצריים, אבי־חתנו של סאדאת, יועצו ואיש־סודו, עותמן אחמד עותמן, מלך הקבלנים של מצריים, אשר יריביו קוראים לו, מאחרי גבו, „הקבלן של המהפכה“. הוא העיר ששמע עלי רבות, וכי קרא כמה מאמרים עלי בעיתוני מצריים. אך למה זה יטלפן אלי?

„החיים לא חשובים, העיקר זה לשמור על הכבוד...“

„באותו לילה אי־בדתי בבח־אחח את שעדות ראשי...“

„הר עם הר לא נפגש. אדם עם אדם נפגש...“

אחמד עותמן

רוצה לחזור

עברית טובה, בהומור שופע, בלי טינה, כאחד המתייחס אל יסורי העבר כאל הר־פתקה משעשעת.

רק מנושא אחד הוא מתחמק באלגנטי טיות: הנסיבות שהביאוהו לישראל. ה־גירסה הרישמית אומרת שהתיימר להיות מהגר מצרי אנטי־נאצרי, שגידב את שירותיו לישראל, שהוזמן לישראל, שגר במלון דן בתל־אביב, ושנתקל במיקרה ב־זוג עולים ממצריים שהיו שכניו בקאהיר, ושידעו כי הוא איש בכיר בשירות־המזר דיעין המצרי. אז נעצר.

עותמן מכחיש גירסה זו, אך מסתפק בקביעה כי הוסגר לישראל על־ידי הצר־פתים, בשיא שיתוף־הפעולה הצרפתי־ישראלי, זה היה ב־1957. אין הוא מכחיש שהיה איש בכיר בשירות־הריגול המצרי, הוא באמת גר בדן, ויום אחד הסיעוהו מלווי אל כביש עזוב, שם הוקף אנשי־ביטחון, שהודיעו לו: „אתה עצור!“ לקחהו למיבנה מיטותורי של שירות־הביטחון, ושם חקרוהו, לדבריו, עינו אותו. אבל: „לא נורא, עובדה, נשארתי בחיים.“ אין הוא חפץ לדבר על כך.

העיניים פסקו ברעע שהועבר לבית־הסוהר. „שם התנהגו אלי יפה“, הוא איר מר. לא האשימו אותו בדבר, אלא החזיקו אותו לצורכי־חקירה, בכידוד מוחלט. תחילה היה בתל־מוגד, הא תיכנן תוכ־נית־בריחה, אך ערבי אחד הלשין עליו, העבירו אותו לרמלה.

הבריחה

הגדולה

ב כלא רמלה היה אחמד עותמן „אסיר מס־3“, אדם בלי שם, ב־אגף הביטחוני המבודד לחלוטין. 1× היה אברי ויידנורג, „האדם השלישי“ של פרשת העסק־ביש. 2× היה מוטקה קידר, בין השלושה התפתחה במהרה יחסים מיוחדים. הם התקשרו איש עם רעהו בשפת מורס, על־ידי נקישות בקירות. אחר־כך המציאו שיטת מורס אחרת: נקישו על צינור המים החמים היתה נקודה, נקישו על צינור המים הקרים היתה קו. כל אחד מן השלושה הוצא בנפרד לח־צר קטנה מיוחדת, לטיול היומי, „או־הוציאו תמיד כשהיה חם במיוחד, או

„מה שלומך?“ שאלתי באדיבות מטוש־טשת.

„אתה זוכר את שמי?“ שאל בעל הקול, „אני האיש שהיה בכלא הישראלי!“ אז התעוררתי. אחמד עותמן! „העיתור נאי המצרי!“ מרד כלא שאטה! הבריחה ההמונית! „קראתי בעיתון שאתה כאן“, אמר, „אחכה לך למטה.“

„ג'נטלמן

אמיתי“

ב טרקזין המזון ראיתי לפני גבר אתלטי, גבוה מאד, שחום מאד, תמיר, יפה־תואר. הוא היה לבוש מיקטורון חום אלגנטי, בנוסח ספורטיבי, ודמה לנער־שעשועים דרום־אמריקאי בסרט הוליוודי. נימוסיו היו מושלמים. כמחוי עבר הכינוי שהודבק לו פעמים רבות בעת הפרשה והמישפט: „ג'נטלמן אמיתי.“

למרות הרושם הראשון, עותמן הוא מיצרי מובהק. הוא דומה להפליא לסא־דאת, בתוספת גובה של חצי־ראש. הפנים דומות, גם צורת־הדיבור והקול. אך בני־גד לסאדאת, שהוא יליד כפר בצפון־מצריים, נולד עותמן בדרום, בעיירה אסיוט, במחצית הדרך לאסואף.

„ובכן“, אמר בעברית, „הר עם הר לא נפגש. אדם עם אדם נפגש.“ הפגישה התאחרה בתריסר שנים. אז נודע לי, בדרכים עקלקלות, כי אחמד עותמן רצה להיפגש עימי, הגשתי בקשה לבקרו בכלא, אך נתקלתי בסירוב מוחלט. הגשתי שאלתה בכנסת, וגם זה לא עזר. „אמרתי לנציב בתי־הסוהר, אריה גיר, שאני רוצה לפגוש אותך“, סיפר לי עתה. „הוא אמר לי: אתה יכול להיפגש עם כל אדם במדינת־ישראל, חוץ מאורי אבנרי.“

גם הפעם לא יצאה הפגישה לפועל בני־קל. עותמן הופיע בשער מנה־האוס, שהיה שמור מכל מישר, וביקש להיכנס. בהיע־דר הרשיון המיוחד, לא הניחו לו. הוא פנה אל האחראי, שהכיר אותו, אך גם זה סירב. „אתם כמו הישראלים!“ אמר לו עותמן, „הם לא נתנו לי להיפגש עמו. האם גם אתם לא תתנו לי?“ אחרי שאיים לפנות אל שר־הפנים, אל